

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie szóstym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Projektowanie procesów dydaktycznych w kształceniu zdalnym osób dorosłych

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2021-06-21

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację samodzielnie projektuje i przygotowuje różne formy kształcenia zdalnego (np. kursy online, webinaria, wideotutoriale). Wykorzystuje zaawansowaną wiedzę dotyczącą funkcjonalności różnych kursów online i stosuje ją przy tworzeniu koncepcji oraz scenariuszy różnych form kształcenia zdalnego. Osoba posiadająca kwalifikację przy tworzeniu koncepcji kursu wykorzystuje również wiedzę z zakresu dydaktyki, zasad andragogiki i metodyki nauczania zdalnego. Na podstawie uzyskanych informacji, we współpracy z ekspertem merytorycznym oraz pozostałymi członkami zespołu, opracowuje koncepcję oraz scenariusz, również w zakresie doboru i rozmieszczenia elementów graficznych. Osoba posiadająca kwalifikację "Projektowanie procesów dydaktycznych w kształceniu zdalnym osób dorosłych" może znaleźć zatrudnienie m.in. jako instructional designer (projektant szkoleń, osoba zajmująca się projektowaniem procesu dydaktycznego), specjalista ds. e-learningu lub metodyk kształcenia zdalnego.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Uzyskaniem kwalifikacji mogą być zainteresowani przede wszystkim: - metodycy nauczania przedmiotowego, wykładowcy uczelni wyższych, - lektorzy i metodycy szkół językowych, - osoby

projektujące kursy i szkolenia dla osób dorosłych. Ponadto zainteresowane kwalifikacją mogą być osoby prowadzące szkoleniową działalność gospodarczą oraz freelancerzy.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Kwalifikacja pełna z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji lub ukończone studia pierwszego stopnia

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Projektowanie procesów dydaktycznych w kształceniu zdalnym osób dorosłych" może znaleźć zatrudnienie m.in. jako: instructional designer, specjalista ds. e-learningu, metodyk nauczania online, scenarzysta szkoleń online w jednostkach zajmujących się e-learningiem, tj. na Uczelniach Wyższych, w szkołach językowych, korporacjach i firmach korzystających z narzędzi online do wspierania i kształcenia pracowników.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Bezterminowo

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Na rynku polskim oraz światowym coraz więcej firm i instytucji inwestuje w rozwój kursów online w swoich organizacjach. Szkolenia online stanowią coraz większy komponent szkoleń biznesowych. Aby sprostać rosnącym wymaganiom, firmy tworzą zespoły, w których zatrudniają zarówno osoby do tworzenia kursów online w specjalnie przystosowanych do tego narzędziach, np. Articulate Storyline, Camtasia, iSpring Suite (deweloperów), jak i metodyków, czyli osoby które tworzą scenariusze kursów online. Można też zauważyć rosnące zapotrzebowanie na outsourcingowanie produkcji kursów online. Powstają firmy, których główną działalnością jest dostarczanie kompleksowych rozwiązań do nauczania zdalnego dla biznesu oraz instytucji publicznych. Przykładem takich specjalistycznych firm jest ToDo Media (todomedia.pl), e-learning (<https://www.e-learning.pl>) czy też e-Technologie (<https://etechnologie.pl>). Powstaje też coraz więcej aplikacji mobilnych, za pomocą których można ukończyć kurs online. W ten trend wpisuje się kwalifikacja "Projektowanie procesów dydaktycznych w kształceniu zdalnym osób dorosłych". Osoba projektująca kurs zdalny posiada szeroką wiedzę z zakresu metodyki nauczania online, zna zasady projektowania kursu online i reguły współpracy z deweloperem. Dzięki temu potrafi wykorzystać wiedzę eksperta merytorycznego do utworzenia kursu online w formie scenariusza. Innymi słowy, osoba, która projektuje procesy dydaktyczne online jest pośrednikiem pomiędzy ekspertem merytorycznym, który dostarcza treści merytoryczne do szkolenia online, a osobą wytwarzającą szkolenie w formie interaktywnych ekranów szkoleniowych. Osoba, która projektuje procesy dydaktyczne, zwykle zwana w organizacji metodykiem/projektantem/scenarzystą kursów online, jest wysoko wykwalifikowanym specjalistą posiadającym umiejętności z zakresu metodyki nauczania online, jak również najnowszych trendów z tej dziedziny. Potrafi zaprojektować "learning experience" (doświadczenie uczenia się) studenta/uczestnika zgodnie z celami dydaktycznymi eksperta merytorycznego. Jednocześnie

projektant/metodyk/scenarzysta szkoleń online musi spowodować, aby treści nauczania przekazywane w kursie były angażujące, łatwo przyswajalne, atrakcyjne wizualnie, jak i motywujące dla odbiorcy kursu. Szkolenia takie projektowane są w formie interaktywnych ekranów szkoleniowych. W związku z coraz większym zapotrzebowaniem na tego typu specjalistów, nie tylko w dużych korporacjach oraz placówkach dydaktycznych, takich jak uczelnie wyższe i szkoły językowe, na rynku powstaje coraz więcej kursów przygotowujących do wykonywania pracy związanej z projektowaniem procesów dydaktycznych online. Takie kursy oferują m.in. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu [1], E-learning Bootcamp [2], Warszawska Wyższa Szkoła Humanistyczna [3]. Powstaje też coraz więcej firm specjalizujących się głównie w tworzeniu szkoleń online (np. wspomniane już firmy: e-learning.pl, ToDoMedia, e-Technologie, ale też i inne, np. smart_education). Takie specjalistyczne firmy oferują szeroką gamę szkoleń, m.in. szkolenia onboardingowe (wdrażające nowych pracowników), szkolenia dotyczące zatrzymania wiedzy w organizacji w związku z dużą rotacją pracowników, szkoleń eksperckich, np. BHP, RODO, szkolenia z dziedziny zarządzania umiejętnościami miękkimi, szkolenia branżowe, szkolenia przedmiotowe). W związku z tym bardzo ważne jest, aby projektant/metodyk kursów online miał aktualną wiedzę na temat najnowszych trendów z dziedziny nauczania zdalnego i mógł inkorporować tę wiedzę w proces projektowania szkoleń online. Zapotrzebowanie na nowoczesne, atrakcyjne kursy online będzie w Polsce wzrastać, co znalazło odzwierciedlenie w raporcie Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji "Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności"[4]. Według raportu celem długofalowej strategii dla Polski jest: "Upowszechnienie uczenia się dorosłych przede wszystkim w trybie pozaformalnym oraz w miejscu pracy oraz zapewnienie skutecznego mechanizmu łączącego finansowanie tej formy uczenia ze środków prywatnych i publicznych". [4] W ramach upowszechniania uczenia się dorosłych, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji proponuje między innymi wdrażanie nowych form organizacyjnych szkoleń dla dorosłych, w tym form uczenia się na odległość (e-learning). [4]. Oprócz planowanych strategii, dostępne są prognozy na temat rozwoju rynku e-learningowego na świecie, chociażby raport Docebo [5]. Według raportu wartość rynku e-learningu korporacyjnego na świecie powiększy się o 11,41% do 2020 roku. Różnorodność i dynamika działań w zakresie nauczania online są tak duże, że posiadanie kwalifikacji "Projektowanie procesów dydaktycznych w kształceniu zdalnym osób dorosłych" będzie atutem dla osób chcących odnaleźć się w coraz bardziej konkurencyjnej branży metodyki nauczania online. Trendy rynkowe jednoznacznie wskazują na rozwój kursów online na rynku korporacyjnym. Idą one w parze z założeniami Ministerstwa Cyfryzacji i Administracji, które będzie dążyło do upowszechniania trendu uczenia się ustawicznego, w tym do rozwoju nauczania zdalnego. Rynek kursów online będzie się rozwijał zarówno ilościowo, jak i jakościowo. W związku z czym zapotrzebowanie na profesjonalistów potrafiących zaprojektować dobry jakościowo kurs online będzie coraz większe.

1. Przedmiot "Metodyka edukacji on-line" na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu: https://usosweb.umk.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot&kod=1900-205-ePMs1 (dostęp z 8 stycznia 2019);
2. Cykliczne wydarzenie E-learning Bootcamp organizowane przez firmę e-learning.pl: <https://www.e-learning.pl/bootcamp/> (dostęp z 8 stycznia 2019);
3. Specjalność "Metodyk edukacji na odległość (e-learning)" oferowana na studiach podyplomowych przez Wyższą Szkołę Humanistyczną im. Bolesława Prusa w Warszawie: <http://wsp.edu.pl/wsp-2/specjalnosci/studia-podyplomowe/metodyk-edukacji-na-odleglosc-e-learning/> (dostęp z 8 stycznia 2019);
4. Dokument Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa strategia rozwoju kraju; Warszawa, 11 stycznia 2013 r. http://kigeit.org.pl/FTP/PRCIP/Literatura/002_Strategia_DSRK_PL2030_RM.pdf (dostęp z dnia 8 stycznia 2019) str. 86-87;
5. (5) Raport Docebo eLearning market Trends and Forecast 2017-2021 <https://www.docebo.com/resource/elearning-market-trends-and-forecast-2017-2021/> (dostęp z 8 stycznia 2019).

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Brak kwalifikacji o zbliżonym charakterze

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Etap weryfikacji.
1.1 Zestawy efektów uczenia się są sprawdzane wyłącznie za pomocą następujących metod: swobodny wywiad - rozmowa z komisją walidacyjną (zestaw 1 i 2) oraz obserwacja w warunkach symulowanych (symulacja) lub analiza dowodów i deklaracji (zestaw 2).
1.2. Zasoby kadrowe:
Weryfikację efektów uczenia się prowadzi komisja walidacyjna składająca się z co najmniej 3 członków. Każdy z członków komisji walidacyjnej musi posiadać dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich oraz spełniać jedno z następujących kryteriów: - udokumentowane co najmniej 18-miesięcznie doświadczenie w pracy w zakresie wykorzystywania narzędzi online w kształceniu zdalnym osób dorosłych (np. samodzielne projektowanie kursów z wykorzystaniem narzędzi online) w ciągu ostatnich 5 lat lub - udokumentowane co najmniej 18-miesięcznie doświadczenie w zakresie kierowania zespołem zajmującym się kształceniem zdalnym osób dorosłych w ciągu ostatnich 5 lat.
1.3 Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne.
Instytucja certyfikująca musi zapewnić komputer z aktualnym oprogramowaniem oraz z dostępem do Internetu i narzędzi online, np. Moodle, Microsoft Teams, Google Classroom. W zakresie wykorzystania metody obserwacji w warunkach symulowanych (walidacja efektu uczenia się "Współtworzy założenia dydaktyczne kursu online" w zestawie 2) jeden z członków komisji walidacyjnej pełni rolę eksperta merytorycznego. Walidacja może być w całości lub w części prowadzona zdalnie (online), pod warunkiem stosowania przez instytucję certyfikującą narzędzi online zapewniających wiarygodne sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie kwalifikacji rynkowej osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się. Narzędzia i metody stosowane w walidacji zdalnej powinny umożliwiać w szczególności identyfikację osoby przystępującej do walidacji, samodzielność pracy tej osoby i zabezpieczenie przebiegu walidacji przed ingerencją osób trzecich.

2. Etapy: identyfikowania i dokumentowania:
Nie określa się wymagań w odniesieniu do tych etapów.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2021-06-04 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Projektowanie procesów dydaktycznych w kształceniu zdalnym osób dorosłych< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2021-06-21 r., poz. 564)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2022-12-21

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

350

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2031-06-21

Kod dziedziny kształcenia

149 - Pozostałe dziedziny związane z kształceniem

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

85.59.B - Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane

Kod ISCED

0111 - Kształcenie

Kod kwalifikacji (do 2020 roku)

6C142100027

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13886

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Wniosek został poddany konsultacjom środowiskowym. Stanowisko w sprawie wniosku przysłało 8 podmiotów (Centrum Kompetencji Cyfrowych Uniwersytetu Warszawskiego, Fundacja Digital Creators, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Komisja Kształcenia Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Zespół Boloński Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Edukacja Online.pl). Zdecydowana większość podmiotów widzi potrzebę włączenia do ZSK kwalifikacji, ale część zgłoszonych uwag wskazuje na konieczność zmian w jej opisie. Uwagi dotyczyły przede wszystkim rozszerzenia jej charakterystyki i zapotrzebowania na kwalifikację oraz wymagań dotyczących walidacji. Opinie uzyskane od specjalistów nie wyrażały wątpliwości dotyczących społeczno-gospodarczej potrzeby włączenia do ZSK tej kwalifikacji, wskazując m.in., że jest ona pożądaną kwalifikacją odpowiadającą na potrzeby rozwijającego się rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Projektowanie procesów dydaktycznych w kształceniu zdalnym osób dorosłych" posługuje się wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do tworzenia kursów online na podstawie materiałów dostarczonych przez eksperta merytorycznego. Przy projektowaniu kursu pracuje samodzielnie i ponosi odpowiedzialność za jego konstrukcję wybierając środowisko technologiczne najlepiej pasujące do wymogów kursu. W zakresie zawartości kursu współpracuje z ekspertem merytorycznym/ ekspertami merytorycznymi i pozostałymi członkami zespołu. Na podstawie informacji o potrzebach adresatów kursu i jego celach projektuje funkcjonalności i rozwiązania techniczne oraz przygotowuje makietę kursu dla deweloperów. W swojej pracy posługuje się zasadami andragogiki i metodyki nauczania zdalnego. Stosuje niestandardowe rozwiązania, korzystając z różnych dziedzin wiedzy i najnowszych trendów edukacyjnych i technologicznych.

Zestawy efektów uczenia się

1) Posługiwanie się wiedzą dotyczącą metod i kluczowych aspektów kształcenia zdalnego

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje założenia kształcenia zdalnego

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia specyfikę uczenia się osób dorosłych (procesy poznawcze, motywacja, rola uczenia się w cyklu życia)
- b. omawia specyfikę nauczania i uczenia się zdalnego
- c. omawia korzyści i ograniczenia płynące z nauczania zdalnego
- d. omawia zasady dydaktyczne niezbędne przy projektowaniu kursów, np. zasadę aktywnego udziału w procesach uczenia się i nauczania, zasadę systematyczności i wewnętrznej regulacji uczenia się, zasadę trwałości zdobytych wiadomości
- e. omawia sposoby organizacji procesu dydaktycznego w nauczaniu zdalnym (kurs samokształceniowy, kurs z instruktorem)
- f. omawia różnorodne środki nauczania zdalnego, np. webinaria, film, forum, ćwiczenia interaktywne, screencast, ankietę
- g. omawia aktualne tendencje w nauczaniu zdalnym, np. mikronauczanie, personalizację, atomizację, fabularyzację wiedzy
- h. omawia narzędzia platformy do nauczania zdalnego służące realizacji dydaktyki zdalnej
- i. omawia zasady i sposoby wykorzystania pracy zespołowej (projektów grupowych) w kształceniu zdalnym

2. Posługuje się wiedzą dotyczącą społecznego kontekstu kształcenia zdalnego

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia procesy zachodzące w grupach pracujących zdalnie, w tym m.in. konsekwencje anonimowości, komunikacji synchronicznej i asynchronicznej
- b. omawia sposoby wykorzystania procesów zachodzących w grupach i zespołach do zwiększenia efektywności nauczania
- c. omawia znaczenie formalnych i nieformalnych zasad obowiązujących podczas nauczania zdalnego
- d. przedstawia przykładowe zapisy, które powinny być zawarte w kontrakcie z uczestnikiem kursu
- e. omawia strategie zapobiegania nieetycznym i niekulturalnym zachowaniom podczas kursu

f. przedstawia strategie reagowania na łamanie tych zasad

3. Posługuje się wiedzą dotyczącą praw własności intelektualnej

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia szeroko rozumiane prawa własności intelektualnej w kontekście nauczania zdalnego
- b. wskazuje na przyczyny naruszania praw własności intelektualnej w Internecie
- c. omawia zagrożenia i sposoby zapobiegania zagrożeniom związanym z wykorzystaniem wizerunku
- d. omawia strategie wykorzystywane w celu przestrzegania szeroko rozumianych praw własności intelektualnej przy tworzeniu zasobów do kursów
- e. omawia różne wolne licencje
- f. wymienia źródła zagregowanych zasobów online udostępniane na wolnych licencjach
- g. omawia narzędzia służące weryfikacji materiałów, w tym treści, zamieszczonych w zasobach kursu pod kątem wystąpienia plagiatu

2) Projektowanie zajęć i szkoleń online

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Współtworzy założenia dydaktyczne kursu online

Kryteria weryfikacji:

- a. analizuje potrzeby odbiorcy kursu, biorąc pod uwagę m.in. jego wcześniejsze doświadczenia, motywację, potrzeby edukacyjne i cele kursu
- b. wspiera eksperta merytorycznego w identyfikacji celów szkoleniowych i funkcjonalności kursu
- c. precyzuje główne założenia kursu w porozumieniu z ekspertem merytorycznym, w tym m.in. program kursu, wykorzystywane technologie, działania merytoryczne
- d. omawia z ekspertem merytorycznym zasady przygotowania materiałów dla dewelopera kursu
- e. planuje proces ewaluacji kursu w porozumieniu z ekspertem merytorycznym
- f. wykorzystuje do weryfikacji treści kursu metody uczenia opartego na dowodach

2. Przygotowuje scenariusz kursu na podstawie sylabusu kursu oraz materiałów przekazanych przez eksperta merytorycznego

Kryteria weryfikacji:

- a. wybiera odpowiednie elementy kursu uwzględniając cele kursu oraz specyfikę wiedzy i umiejętności, które mają być pozyskane w procesie kursu
- b. określa kształt kursu, w tym wykorzystanie multimediów i elementów interaktywnych, elementów tekstowych, ewentualnie elementów komunikacji i pracy w grupie
- c. w porozumieniu z ekspertem merytorycznym opisuje jednostki szkoleniowe, takie jak moduły i lekcje

- d. konstruuje układ powiązań pomiędzy poszczególnymi treściami
- e. przyporządkowuje materiał szkoleniowy do jednostek szkoleniowych w porozumieniu z ekspertem merytorycznym
- f. dzieli materiał szkoleniowy na mniejsze części w obrębie wybranych jednostek szkoleniowych, takich jak moduły lub lekcje
- g. uwzględnia w scenariuszu kursu zadania i ćwiczenia, mające na celu utrwalenie opanowanych wcześniej treści
- h. uwzględnia w scenariuszu kursu użycie narzędzi do pracy grupowej (projekty zespołowe)
- i. ustala wygląd i treść poszczególnych elementów kursu na podstawie materiałów przekazanych przez eksperta merytorycznego
- j. ustala, w porozumieniu z ekspertem merytorycznym, sposoby weryfikacji zakładanych efektów uczenia się

3. Przygotowuje wizualizację kursu dla dewelopera

Kryteria weryfikacji:

- a. dobiera elementy graficzne do założeń kursu i jego celów dydaktycznych
- b. tworzy opis wizualizacji zajęć online na podstawie przygotowanego przez siebie scenariusza
- c. określa założenia stylu graficznego używanego do przygotowania kursu, m.in. spójność graficznej identyfikacji poszczególnych elementów kursu

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
---	-------------------------------	-----------------------

1	Uniwersytet SWPS	
---	------------------	--

Wnioskodawca:

Uniwersytet SWPS

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Edukacji

